

प्रथम संत्रांत परिक्षा 2022-23

विषय- संस्कृत.

वेळ 2:30 तास.

वर्ग १२ वा.

गुण -50

प्रश्न १ला. व्यवहारिक सूचना : लिखितः।

(४)

१).

२)

३).

४)

आ) व्यवहारीक शब्द स्तबक : लिखतः।

(४)

१) शत तंत्री.

२) भेरी

४) अशवारोहणम्.

४) तर्ककर्म

आ) गद्यांश पठित्वा निर्दिष्टा कृती कुरुतः

सर्वा भाषा ऊचु "अस्म दीया : खलु ऐते शब्दाः।" विहस्य देवी उवाच," आम भवतीषु सर्वासु भाषासु समानसुत्रं वर्तते।

तत् किमिति अन्वेष्टव्यम् ।" सर्वा : भाषा : चिंतनमग्ना :

अभिनव । अत्रान्तरे मार्जारम् अनुधावन् एकः कुक्करः तत्र

आगच्छति । मराठी भाषा वदति 'मांजर' । बांगला भाषा

भाषते 'बिराल' गुजराती हिंद भाषे उच्चैः कथितवत्यो

'बिलाडी बिल्ली' इति। कुक्करं दृष्टा कोकणी भाषा उक्ती

,' सुणे ' । बाङ्गला तेलुगु भाषे ऊचतुः 'कुकुर कुक्का' इति।

तदा कोण स्थितात अमर कोशात ध्वनि प्रस्फुरितः।

१) पूर्ण वाक्य उत्तरं लिखित।

(२)

अ)सर्वासु भाषासु किम वर्तते।

आ)चिंतामग्ना काः अभवत् ?

२) रेखांकित पदम् आधृत्य प्रश्न निर्माण कुरुत । (२)

अ) शब्दाः सर्वदा अर्थपूर्णाः भवेयुः ?
आ) भाषासु समान सूत्रं वर्तते ।

३) कोष्टकं पूरयत।

(२)

- १) मराठी शब्द-मांजर
- २) गुजराती शब्द-.....
- ३) संस्कृत शब्द.....
- ४) हिंदी शब्द.....
- ५) बाङ्गला शब्द.....

प्रश्न २२ पद्यांश पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

(२)

अ) उचित कारण चित्वा वाक्यानी पुनलिखित ।

१) वायोना याचकः न नियते, यतः.....

१) याचक वायूना सह गन्तू न इच्छति ।

२) याचकः वायू किमपि याचेत इति वायूः बिभेति।

२) कवीः दारिद्र्यं नमति, यतः.....

१) दारिद्र्यं नाम काचिद्र देवता ।

२) दारिद्र्यात् सः सिद्धः जातः।

तृणाल्लघुतरस्तुलादपि च याचकः।

वायोना किं न नीतोऽसौ मामयं प्रार्थयेदिति ॥२॥

भो दारिद्र्यं नमस्तुभ्यं सिद्धोऽहं त्वत्प्रसादतः।

पश्याम्यहं जगत्सर्वं न मां पश्यति कश्चन ॥३॥

आ) पूर्ण वाक्य उत्तरम लिखत।

(२)

१) दारिद्रः कविः किं पश्यति ?

२) तुलादीप कः लघुः?

इ) विरुद्धार्थक शब्द लिखत ।

(२)

१) लघुतरः

२) याचकः

इ) माध्यमभाषाया संदर्भ स्पष्टीकुरुत ।

(४)

वायूना किं न नीतोऽसौ ।

प्रश्न ३ रा गद्यांश पठित्वा निर्दिष्टा कृती करुत ।

भीमः - कथन मातुराजेति । अहो गुरुशुश्रूषुः खल्वयं तपस्वी । माता किल मनुष्याणां देवतानां च दैवतम् । पुरुषा प्रष्टव्यं खलू तावदस्ती ।

घटोत्कचः - ब्रूहि ब्रूहि , शिघम् ।

भीमः- का नाम भवतो माता ।

घटोत्कचः - श्रूयता, हिडिम्बा नाम राक्षसी ।

भीमः- एवं हिडिम्बाया पुत्रोऽयम् । सदृश्य अस्य गर्वः । अस्य रूपं सत्त्वं बलं चैव पाण्डवै सदृशम् भो पुरुष! मुच्यताम् ।

घटोत्कचः- न मच्यते ।

भीमः - भो ब्राम्हण । गृह्यतां तव पुत्रः । वयमेनमनुगमिष्यामः ।

घटोत्कचः- तेन ही भवानेवागच्छतु ।

भीमः- यदि ते शक्तीरस्ती, बलात् माम् नय ।

घटोत्कचः - गृह्यतामायुधम् ।

भीमः- आयुधमिती, गृहीतमेतत्

अ) पूर्ण वाक्य उत्तर लिखित ।

(२)

१) माता केषा देवतम् ?

२) घटोत्कचस्य मातू किम नाम ?

आ) रेखांकित पदम आधृत्य प्रश्न निर्माण कुरुत ।

(२)

१) हिडिम्बायाः पुत्रोज्यम ।

२) अस्य रूपम सत्त्वं बलं चैव पाण्डवैः सदृशम् ।

इ) सर्वनाम स्थाने नाम / नामस्थाने सर्वनाम प्रयुज्य वाक्य(२) पुनलिखत ।

१) अनेन ब्राम्हण जनस्य मार्गविघ्नः कृतः । (घटोत्कच)

२) मातुः आज्ञया एषः गृहीतः । (तद्)

ई) सन्धीतालिकां पूरयत ।

(२)

१) मातुराज्या-

२) भवानेवागच्छतु -

बाहुबली

प्रकार:- अद् भुतपटः।

भाषा- तेलुगु भाषा

लेखनम्- विजयेन्द्र प्रसादः।

दिग्दर्शनम्-राजमौलिः।

(राजा, अमरेंद्रपुत्रः, दैववशात् जन्मन्ः स्वपितुः, संस्कृत वाक्यानी, संगीतमपि, तन्त्राणां,)

एकस्य चित्रपटस्य द्वौ भागौ वर्तते। प्रथम भागे महिष्मती इति राजस्य प्रजाप्रियः : ..... अस्ति
अमरेंद्र बाहुबली । सः कटप्पाख्येन सेनापतिना कपटेन हलन्ते।

वने जातः ..... महेंद्र बाहुबली ग्रामवासिदम्पतिभ्या स्वपुत्रः इव परिपाल्यते। युवावस्था प्राप्तः
गुणवान् अयं

राजपुत्रः ..... एव स्वस्य ..... रहस्य जाणाति।

..... राज्यं क्रूरेभ्यः शत्रुभ्यः रक्षितुम् इच्छति। तस्य सफलतायाः कथाशं अस्य चित्रपटस्य द्वितीयः
भागः।

संस्कृतनामानी संस्कृतगीतं .....

च एकस्य या चित्रपटस्य वैशिष्ट्यम् ।.....

सुयोग्यं वर्तते। युद्धचित्राने विविधशास्त्राणां ..... परिचयः भवती।

प्रश्न ५वा यथानिर्देश कृती कुरुत।

(५)

अ) निबंधलेखनम्

१) जलमहिमा।

२) वृक्ष रक्षति रक्षित् ।

३) सिंहः।

आ) तद्धितः / कृदन्तः रूपानि लिखत।

(२)

१) दशरथि.- २) शक्तिमत.- ३) पठितम्-

४) आसक्ति-

इ) रिक्त स्थानपूर्तिः ।

(३)

१)..... राजानं भृशं निन्दितवन्तः। (सर्वः / सर्वे / सर्वौ)

२)..... सह क्रीडणार्थं वर्धमानः वनं जगाम। (मित्रैः / मित्राणि / मित्राणाम्)

३) अहं प्रातः..... सह भ्रमणाय गच्छामि। (पित्रा / पितु)